

dr hab. Benedykt Matusik
dziedzina: sztuki muzyczne
dyscyplina: instrumentalistyka

Kraków, 27.03.2019

Akademia Muzyczna w Krakowie
Dziekan Wydziału Instrumentalnego
wpłynęło dnia 2019-03-29 2019
nr mgr Małgorzata Krowicka

Recenzja

w postępowaniu habilitacyjnym dr. Tomasza Hajdy w dziedzinie sztuk muzycznych, w dyscyplinie instrumentalistyka

Zleceniodawca recenzji

Dziekan Wydziału Instrumentalnego Akademii Muzycznej w Krakowie dr hab. Mariusz Sielski pismem z dnia 13 lutego 2019 roku poinformował mnie w imieniu Rady Wydziału o wyznaczeniu mojej osoby na recenzenta w postępowaniu habilitacyjnym pana dr. Tomasza Hajdy. Zlecenie zostało podjęte w związku z pismem Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów z dnia 9 stycznia 2019 roku. Centralna Komisja do Spraw Stopni i Tytułów na podstawie art. 18a ust. 5 ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki z dnia 14 marca 2003 roku (Dz.U z 2017 roku, poz. 1789) powołała komisję habilitacyjną w dziedzinie sztuk muzycznych w dyscyplinie instrumentalistyka dla pana dr. Tomasza Hajdy. Postępowanie zostało wszczęte 29 października 2018 roku przez Centralną Komisję do Spraw Stopni i Tytułów na wniosek pana dra Tomasza Hajdy z dnia 20 października 2018 roku.

Otrzymałem:

- pismo Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów nr BCK-VII-L-8864/2018
- pismo dziekana nr DII/2/2019/40
- wniosek do CK wraz z dokumentacją habilitanta (w tym autoreferat) w formie elektronicznej
- dzieło artystyczne

Podstawowe dane o habilitancie

Pan dr Tomasz Hajda ukończył Akademię Muzyczną im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu w klasie puzonu dra hab. Michała Mazurkiewicza w 2007 roku i otrzymał tytuł magistra sztuki w zakresie gry na puzonie. Dziewiętnastego kwietnia 2016 roku uchwałą Rady Wydziału Instrumentalnego Akademii Muzycznej we Wrocławiu otrzymał stopień doktora sztuki muzycznej w dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka na podstawie przedstawionej rozprawy doktorskiej p.t. *Geneza, budowa formalna i problematyka wykonawcza wybranych utworów na puzon, dedykowanych Juliuszowi Pietrachowiczowi - luminarzowi puzonu w Polsce.*

W 2004 roku został zatrudniony w Narodowej Orkiestrze Symfonicznej Polskiego Radia w Katowicach na stanowisku puzonisty solisty. Od 2007 roku jest zatrudniony w Akademii Muzycznej im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu, początkowo na stanowisku wykładowcy, a począwszy od roku 2016 po uzyskaniu tytułu doktora sztuki, na stanowisku adiunkta.

Ocena autoreferatu

Autoreferat dra Tomasza Hajdy jest podzielony na 5 rozdziałów. Opisują one kolejno: posiadane dyplomy, stopnie naukowe, informacje o dotychczasowym zatrudnieniu, cel naukowy i artystyczny przedstawionego dzieła oraz pozostałe osiągnięcia naukowo-artystyczne związane z działalnością: solistyczną, kameralną, orkiestrową i dydaktyczną.

Główną część autoreferatu stanowi opis osiągnięcia wynikającego z podstawy prawnej (art. 16 ust. 2, Ustawy z dnia 14 marca 2003 roku o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki, Dz. U. nr 65, poz. 595 ze zmianami), którym zgodnie ze wskazaniem habilitanta jest *Nagranie monograficzne oraz nagranie live na płycie CD*. Składa się ono z trzech kompozycji na puzon i fortepian nagranych w studio i jednej kompozycji na puzon i orkiestrę nagranej live na koncercie. Utwory z fortepianem to: Frigyesa Hidas - *Movement for trombone and piano*, Josepha Guy Ropartza - *Piece in E-flat minor* i Stjepana Suleka - *Sonata Vox Gabrieli*, a utwór z orkiestrą to *Sinfonia F - dur* na wiolonczelę i basso continuo Giovanniego Battisty Pergolesiego - w opracowaniu Demetrio Bonvecchio - na puzon i orkiestrę smyczkową. Z opisu dowiadujemy się, że intencją rejestracji wizji artystycznej habilitanta była prezentacja subiektywnego podejścia do interpretacji wykonawczej wyżej wymienionych utworów służąca zaprezentowaniu młodym adeptom sztuki kolejnej propozycji do naśladowania oraz przekazania wiedzy, którą sam zdobył ucząc się u znakomitych nauczycieli. Następnie autor przedstawia: genezę, ogólną budowę formalną oraz problematykę wykonawczą nagranych kompozycji. W zakończeniu

tej części autoreferatu informuje, że wątek edukacyjny związany z opisanymi kompozycjami oraz chęć dotarcia do możliwie jak najszerszego grona słuchaczy w szczególności tych z młodszego pokolenia, skłoniły go do publikacji wszystkich zarejestrowanych kompozycji w przestrzeni internetowej.

W końcowej części autoreferatu habilitant przedstawia pozostałe osiągnięcia artystyczne po uzyskaniu doktoratu dzieląc je na: solowe, kameralne, orkiestrowe i dydaktyczne. Z powodu chęci jak najszerszego przedstawienia całokształtu swojej osobowości artystycznej, odniósł się również do najważniejszych osiągnięć sprzed okresu otrzymania tytułu doktora sztuki.

Czytając autoreferat dra Tomasza Hajdy można odnieść wrażenie, że jest on osobą doświadczoną i dojrzałą artystycznie, a jednocześnie wciąż rozwijającą się i poszukującą nowych rozwiązań w pracy artystycznej i pedagogicznej. Autoreferat napisany jest spójnie, logicznie i poprawną polszczyzną, co świadczy o wysokiej jakości całej pracy.

Ocena wskazanego osiągnięcia naukowego

Dr Tomasz Hajda wskazał jako osiągnięcie naukowe stanowiące podstawę rozpatrywanego wniosku o nadanie stopnia doktora habilitowanego dzieło o tytule: ***Nagranie monograficzne oraz nagranie live na płycie CD*** wydane jako płyta CD w 2018r. Nagranie składa się z dwóch części. Część monograficzna została nagrana w dniach od 16 do 18 lutego 2017 roku w sali kameralnej Narodowej Orkiestry Symfonicznej Polskiego Radia w Katowicach, z Mirellą Malorny – Konopka przy fortepianie i reżyserią oraz montażem Wojciecha Marca. Część live nagrano w dniu 31 sierpnia 2018 r. w sali koncertowej Filharmonii Zielonogórskiej podczas koncertu na *Corno - Brass Music Festival* z towarzyszeniem Orkiestry Filharmonii Zielonogórskiej pod dyrekcją Jeremiego Leidhackera. Reżyserem nagrania oraz montażystą był Tymoteusz Chwistek.

Wszystkie nagrane przez habilitanta kompozycje należą do światowego kanonu literatury puźonowej i pojawiają się w programach konkursów najwyższej rangi zarówno w Polsce jak i na całym świecie.

Pierwszy utwór zaprezentowany na płycie to *Movement for trombone and piano* autorstwa Frigyesa Hidas. Początek nagrania w odcieniu lirycznym w dynamice piano jest zagrany przez solistę w stylu romantycznym z wielką dbałością o piękny miękki dźwięk w całej skali instrumentu. W części środkowej - szybkiej - przebiegi szesnastkowe imponują lekkością szczególnie w wysokim rejestrze.

Kolejnym dziełem jest dzieło Josepha Guy Ropartza - *Piece in E-flat minor*. Zaprezentowana przez pana Tomasza Hajdę interpretacja pełna jest pięknych współbrzmień i urzeka przejrzystością harmoniczną i brzmieniową, zwłaszcza w dynamice piano. W odcinku otwierającym dzieło habilitant imponuje piękną barwą dźwięku zgodnie ze wskazówką interpretacyjną: *dolce cantabile*, a w części szybkiej precyzją artykulacyjną oraz perfekcjonizmem rytmicznym. Zakończenie utworu, a dokładnie osiem ostatnich taktów to pokaz wirtuozowskiej sprawności technicznej.

Trzeci z prezentowanych utworów to *Sonata Vox Gabrieli* Stjepana Šulka. Piękna, potężna i głęboko ekspresyjna jednoczęściowa Sonata to utwór o neoromantycznym brzmieniu i charakterze, w którym kontrastują silne dramatyczne napięcia z momentami lirycznymi. Podczas słuchania tego dzieła w wykonaniu habilitanta zachwyca piękne frazowanie i operowanie barwą dźwięku oraz precyzją rytmiczną szczególnie we fragmencie gdzie nakładają się na siebie struktury triolowe i ósemkowe.

Ostatnią - nagrałą live kompozycją jest *Sinfonia F-dur* Giovanniego Battisty Pergolesiego oryginalnie napisana na wiolonczelę i *basso continuo*. Podczas koncertu habilitant wykorzystał aranżację tego dzieła na puzon i orkiestrę smyczkową autorstwa Demetrio Bonvecchio i jak twierdzi w autoreferacie była to polska premiera tej wersji. W częściach wolnych *Andante* i *Adagio* gra solisty urzeka piękną kantyleną, nieskazitelną artykulacją *legato* oraz doskonałą intonacją swobodnego i ciepłego dźwięku okraszonego lekką wibracją. W częściach szybkich *Allegro con brio* i *Allegro*, habilitant zachwyca barokową lekkością w przebiegach szesnastkowych w całej skali instrumentu oraz ornamentyką i wirtuozerią w ostatniej części.

Utrwalone nagranie pozwala ocenić dra Tomasza Hajdę jako znakomitego artystę o wybitnych umiejętnościach instrumentalnych i wielkiej wyobraźni. W nagraniu wyeksponowane zostało znakomite opanowanie technicznej strony gry habilitanta oraz jego niezwykle wyczulenie na ukształtowanie barwy i estetyki dźwięku w pełnej skali instrumentu i w całej rozpiętości dynamicznej. Powyższe aspekty gry pełniące nadrzędną rolę w prezentowanym repertuarze, wymagają wielkiego kunsztu i dojrzałości artystycznej. Przedstawiona płyta nagrana została w sposób staranny i profesjonalny. W mojej opinii zaprezentowane dzieło artystyczne – nagrana płyta CD – jest wysokiej jakości, zarówno pod względem wykonawczym jak i interpretacyjnym oddającym w pełni formę, charakter oraz klimat wybranych kompozycji. W mojej opinii nagranie to stanowi istotną wartość dla literatury puzonowej XXI wieku, i może być wzorem dla puzonistów, którzy będą chcieli zmierzyć się z tymi kompozycjami.

Ocena osiągnięć artystycznych:

Dr Tomasz Hajda prowadzi bardzo aktywną działalność artystyczną, zarówno w kontekście solowym, jak i kameralnym oraz orkiestrowym. Jako solista, po uzyskaniu tytułu doktora wystąpił ośmiokrotnie, w tym dwa razy z orkiestrą symfoniczną. W zgłoszonej dokumentacji habilitant przytacza listę 32 koncertów muzyki kameralnej. Są to występy z kwintetem instrumentów dętych blaszanych oraz z szerszym składem instrumentalnym. Koncerty te odbyły się między innymi na estradach takich jak: Sala Koncertowa Akademii Muzycznej we Wrocławiu, Sala Koncertowa Akademii Muzycznej w Poznaniu, Sala Koncertowa Akademii Muzycznej w Krakowie, Sala Kameralna NOSPR, Sala Kameralna Narodowego Forum Muzyki, Sala Kameralna Filharmonii Narodowej, Sala Koncertowa Filharmonii Zielonogórskiej, Sala Koncertowa Filharmonii w Szczecinie, Pawilon Koncertowy Sinfonii Varsovii, Duża Scena Teatru Śląskiego w Katowicach, Teatr Wielki – Opera Narodowa w Warszawie oraz St. Aegidien Kirche w Lubece. Czterdzieści koncertów w charakterze kameralisty i solisty na przestrzeni dwóch i pół roku, zasługuje moim zdaniem na uznanie i ukazuje bardzo mocną pozycję artystyczną jaką wśród polskich puzonistów zajmuje pan Tomasz Hajda. Sylwetkę artystyczną habilitanta dopełnia jego praca na etacie muzyka solisty w NOSPR. Z zespołem tym w okresie po uzyskaniu doktoratu zagrał 45 koncertów w siedzibie orkiestry oraz na festiwalach - takich jak: *Katowice Kultura Natura*, *Festiwal Muzyki Filmowej w Krakowie*, *Festiwal Witolda Lutosławskiego - Łańcuch*, *Festiwal Prawykonañ - Polska Muzyka Najnowsza*, *Festiwal Warszawska Jesień*.

Podsumowując, uważam że habilitant prowadzi ożywioną działalność artystyczną, popularyzując w ten sposób puzon w środowisku melomanów i odbiorców sztuki a przedstawione dokonania artystyczne habilitanta są godne uznania i wnoszą znaczący wkład w polską kulturę muzyczną.

Ocena osiągnięć pedagogicznych i naukowych:

Jak wynika z przedstawionej dokumentacji pan dr Tomasz Hajda pracę pedagogiczną rozpoczął w Akademii Muzycznej we Wrocławiu na stanowisku wykładowcy w roku 2007, a od roku 2016, w którym uzyskał tytuł doktora sztuki, pracuje na stanowisku adiunkta. Jego studenci i absolwenci pracują w orkiestrach symfonicznych i wojskowych takich jak: Filharmonia Dolnośląska w Jeleniej Górze, Teatr Muzycznym *Capitol* i Orkiestra Reprezentacyjna Wojsk Lądowych we Wrocławiu oraz jako nauczyciele w szkołach muzycznych I i II stopnia. Warto odnotowania jest fakt, że czterech studentów dr. Hajdy zostało

laureatami Międzynarodowego Konkursu Gry na Instrumentach Dętych Blaszanych w Gdańsku i Międzynarodowego Konkursu Instrumentów Dętych w Białymstoku.

Na działalność naukową habilitanta składają się głównie wykłady na festiwalach takich jak: *Żywieckie Suwakowanie, Como - Brass Music Festiwal* w Zielonej Górze oraz *Letnia Akademia* we Wrocławiu organizowana przez Akademię Muzyczną we Wrocławiu. Poza tym dr Tomasz Hajda był zapraszany na konsultacje do szkół muzycznych I i II stopnia między innymi w Legnicy, Opolu, Wałbrzychu, Sosnowcu oraz Kolbuszowej, gdzie wygłaszał wykłady oraz prowadził lekcje otwarte.

Kilkukrotnie pełnił funkcję jurora podczas przesłuchań i konkursów takich jak: Makroregionalne Przesłuchania CEA w Sosnowcu, Makroregionalne Przesłuchania CEA w Strzelcach Opolskich, Konkurs małych form muzycznych we Wrocławiu oraz Konkurs instrumentów dętych *JUPITER* w Krakowie.

Przedstawione powyżej osiągnięcia pana dra Tomasza Hajdy sytuują jego osobę wśród grona najbardziej zaangażowanych młodych pedagogów puzonu. Swoją działalnością, wiedzą oraz doświadczeniem solistycznym, kameralnym i orkiestrowym potrafi się dzielić ze swoimi studentami, a jego pozycja jako pedagoga akademickiego jest wysoka.

Konkluzja:

W przedstawionej dokumentacji oraz załączonej płycie CD, habilitant jawi się jako wysokiej klasy specjalista w swojej dziedzinie. Przedstawione dzieło habilitacyjne w całej rozciągłości potwierdza ogromny potencjał naukowy i artystyczny kandydata i jest pozycją wartościową nie tylko dla habilitanta, ale może być również materiałem źródłowym dla wszystkich puzonistów zainteresowanych poznaniem oraz interpretacją nagranych utworów. Po dogłębnym zbadaniu przedstawionego materiału uważam, że wszechstronna działalność pana dra Tomasza Hajdy wnosi znaczący wkład w reprezentowaną przez niego dyscyplinę artystyczną.

Niniejszym stwierdzam, że dorobek dra Tomasza Hajdy jest znaczący i bezspornie spełnia wymagania art. 16 Ustawy z dnia 14 marca 2003 r. (z późniejszymi zmianami) o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz stopniach i tytule w zakresie sztuki.

Całość osiągnięć pana dra Tomasza Hajdy przyjmuję.

dr hab. Benedykt Matusik

Akademia Muzyczna w Krakowie

